

**CHARAKTER INTERESU PRAWNEGO
JAKO PRZESŁANKI POWÓDZTWA O USTALENIE
(ART. 189 K.P.C.)**

- I. Wprowadzenie – płaszczyzna dopuszczalności merytorycznego rozpoznania sprawy i zasadności żądania.
- II. Uwagi prawnoporównawcze – postrzeganie interesu (prawnego) jako przesłanki powództwa o ustalenie w prawie niemieckim, austriackim i szwajcarskim.
- III. Rozwój poglądów w polskim orzecznictwie i polskiej doktrynie:
  1. Okres międzywojenny i wczesnopo wojenny.
  2. Okres do 1989 r.
  3. Współczesność.
- IV. Uzasadnienie stanowiska o merytorycznym charakterze interesu prawnego jako przesłanki powództwa o ustalenie.
- V. Interes prawny jako przesłanka procesowa powództwa o ustalenie ?
- VI. Konsekwencje traktowania interesu prawnego jako przesłanki procesowej albo jako przesłanki merytorycznej powództwa o ustalenie.

Wybór literatury:

- M. Allerhand, *Sądowe dochodzenie roszczeń niezpełnych*, PPC 1939, nr 7-8
- W. Broniewicz, *Normy, przesłanki i zarzuty jurysdykcyjne w procesie cywilnym*, SPE 1969, t. 2;
- W. Broniewicz, *Warunki uwzględnienia powództwa*, PiP 2003, nr 3;
- Z. Hahn, *Interes prawny w skardze o ustalenie*, PPC 1935, nr 24
- J. Hroboni, *Art. 3 k.p.c. a § 228 austr. proc. cyw. (Szkic porównawczy)*, PS 1931, nr 8;

- J. Hrobóni, *Stosunek wzajemny powództwa o ustalenie i powództwa o świadczenie*, PPC 1934, nr 21-22;
- M. Romańska, *Wykorzystanie powództwa o ustalenie (art. 189 k.p.c.) w stosunkach umownych*, Palestra 2015, nr 5-6;
- T. Rowiński, *Interes prawny w procesie cywilnym i w postępowaniu nieprocesowym*, Warszawa 1971;
- W. Siedlecki, *Glosa do orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 25 czerwca 1948 r., Po C 428/48*, PiP 1949, nr 6-7;
- B. Stelmachowski, *Warunki formalne i przesłanki procesowe w postępowaniu spornem według k.p.c.*, Głos Prawa 1934, nr 10-11
- H. Tarmmer, *Następcza bezprzedmiotowa procesu cywilnego*, Kraków 1950;
- H. Trammer, *O właściwe miejsce dla „czystych” norm materialnego prawa cywilno-jurysdykcyjnego*, PN 1949, nr 1-2;
- E. Warzocha, *Ustalenie stosunku prawnego lub prawa w sądowym postępowaniu cywilnym*, Warszawa 1982;
- E. Wengerek, *Powództwo o ustalenie*, RPE 1959, nr 1.

Wybrane orzecznictwo:

- 17.12.1936 r., C I 589/36, Zb. Orz. 1937, nr 12, poz. 452;
- 2.03.1937 r., C II 2512/36, OSP 1938, poz. 16, s. 20;
- z 6.10.1938 r., C II 480/38, PPA 1939, nr 1, poz. 45;
- z 8.10.1952 r., C 1514/52, PiP 1953, nr 7-8, s. 369;
- z 17.06.1953 r., 2 C 534/53, OSN 1954, nr III, poz. 65;
- z 20.12.1979 r., III PR 78/79, OSPiKA 1980, nr 11, poz. 196;
- z 19.12.1988 r., III CZP 97/88, OSNCP 1989, nr 12, poz. 206;
- z 19.11.1996 r., III CZP 115/96, OSNC 1997, nr 4, poz. 35;
- z 17.11.2000 r., V CKN 221/00, Lex nr 52658;
- z 9.07.2009 r., III CSK 182/09, Lex nr 530573;
- z 18.04.2012 r., V CSK 149/11, Lex nr 1250574;
- z 24.04.2014 r., III CSK 182/13, Lex nr 1489251;
- z 24.04.2015 r., II CSK 438/14, Lex nr 1710353.